

LA CONTRAPORTADA DE VALENTÍ PUIG

A l'altre costat de l'estret

“Les lluites successòries a Pequín i les eleccions presidencials taiwaneses han contribuït a l'exhibició de força de la Xina continental, precisament quan Taiwan és allà on cal anar per fer-se una idea de com seria la Xina comunista amb una renda per càpita espectacular.”

Els massatgistes cecs treballen les clavícules dels clients, al costat del temple de Lungshan –al vell Taipei, capital de Taiwan–, tan a prop del vertigen humà dels mercats nocturns, mentre la vella Xina, a l'interior del temple, suma els desitjos a l'atzar del *shimbui*, dues peces de fusta en forma de ronyó que –com els daus– defineixen el destí: si surten tots dos costats plans, és que un déu es riu de nosaltres. Suposo que aquell espectacle únic dels encontorns del temple de Lungshan no ha canviat gaire, a pesar de l'amenaça de la marina de guerra de la Xina continental que ha fet un virtual blocatge de Taiwan. Pel que fa a les capitals europees, no hi hem vist manifestacions de protesta davant les ambaixades de la Xina comunista –avui, peculiar combinació autoritària, nacionalista i de liberalització econòmica–. Clinton té sobre la taula tots els dilemes de la seguretat asiàtica.

La gent de Taiwan que pugui sentir-se esportuguida sap en tot cas que ja han fet ben bé el pas de l'autoritarisme a la democràcia, des que el general Chiang Kai-shek, l'any 1949, va refugiar-se a l'illa, la Formosa dels portuguesos. Mig segle després, la República Xina de Taiwan té immenses reserves de divises –les majors del món–, és el número catorze al rànquing de les potències comercials i té un PNB per càpita de més de deu mil dòlars. És la ruta postindustrial, un món feliç *high tech* que atreu la inversió estrangera, en un país d'extensió com la d'Holanda i amb vint-i-un milions d'habitants. Taiwan ja ha tingut tres premis Nobel.

Les lluites successòries a Pequín i les eleccions presidencials taiwaneses han contribuït a l'exhibició de força de la Xina continental, precisament quan Taiwan és allà on

cal anar per fer-se una idea de com seria la Xina comunista amb una renda per càpita espectacular. Taipei vol recuperar el seu lloc a les Nacions Unides i no manté relacions oficials amb l'altre costat de l'estret però és ben curiós que hi inverteixi de manera colossal, via Hong Kong. Convé no descartar un escenari futur amb una Xina cap a la transició democràtica que hagi recuperat l'efecte motriu de Taiwan i Hong Kong. Ara, en tot cas, és la província “renegada” i tota iniciativa de secessió seria –segons Pequín– sotmesa per les armes. Altra cosa és que la tecnologia militar de l'illa sigui de primera i que l'exèrcit de la Xina –amb tres milions de soldats– tingui tecnologia ex-soviètica de segona.

Cada dia a Taiwan és un prodigi de tenacitat i iniciativa, fins a les nits apassionades pel *karaoke* i la moda del conyac francès. El debat parlamentari ofereix imatges molt atractives de galtades i estirades de cabells. La Xina perenne és als mercats nocturns de Taipei, encara que Pequín llanci míssils de prova. Hi ha els farmacèutics tan savis com Confucí, venent reconstituents de sang de rèptil, i els mil venedors de Rolex d'imitació. Mana el xip, però ningú s'oblida d'ofertir-te una tassa de te, si pot ser l'òptim Formosa Oolong. Mai no s'acabarà l'encens per al culte a Kuan Yin, deessa de la misericòrdia.

A uns esplèndids grans magatzems de Taichung –port industriós al sud de l'illa, amb vuitanta milions de tones de càrrega– les senyoretetes ascensoristes anunciaven els pisos i departaments com si recitessin el poema d'un vell mestre. Vaig fixar-me que duïen uns guants brodats amb molta delicadesa, com un índex més d'una civilització que sabrà ajuntar la prosperitat i la cerimònia.